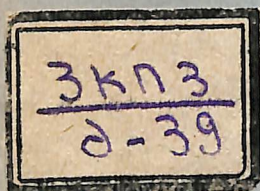

8287

Ա. Ա. ԺԴԱՆՈՎ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱԹՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԴՈՒՅՆ
ԽՈՐՀՐԴԻ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄՈՎ
ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՅԵՎ
ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

Զեկուցում ՀամԿ(Բ)Կ Կենտկոմի Պլենումում
1937 թ. փետրվարի 26-ին

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ • 1939

24 SEP 2006

Ա. Ա. ԺԴԱՆՈՎ

09 DEC 2000

ՅԿՈՅ
Ժ-39
այր.

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ
ԽՈՐՀՐԴԻ՝ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄՈՎ
ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՅԵՎ
ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ

Զեկուցում Համկ(ք)Կ Կենտրոնի Պլենումում՝
1937 թ. փետրվարի 26-ին

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ • 1939

6205
39

А. А. ЖДАНОВ

ПОДГОТОВКА ПАРТИЙНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ К ВЫБОРАМ
В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ СССР ПО НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ
СИСТЕМЕ И СООТВЕТСТВУЮЩАЯ ПЕРЕСТРОЙКА
ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ

Доклад на Пленуме ЦК ВКП(б)
26 февраля 1937 г.

Государственное издательство политической литературы
Ереван 1939

ՇՐՋԱԴԱՐՁԸ ՅԵՐԿՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ ՅԵՎ ՄԵՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ընկերներ՝, ԽՍՀ Միության նոր Սահմանադրությունն ընդունվելու կապակցությամբ մենք պետք է ԽՍՀՄ-ի Գերագույն Խորհրդի և աշխատավորության դեպուտատների Խորհուրդների ընտրությունները կատարենք՝ վերևից մինչև ներքև նոր ընտրական սխեմով: Մեր կուսակցության առջև խնդիր է ծառացած՝ նախապատրաստվել ընտրություններին:

Այդ նախապատրաստության բնույթը, նրա ծավալը, մասշտաբը և կուսակցական աշխատանքի վերակառուցումը, վոր կապված է նրա հետ, վորոչվում են այն փոխակերպությունների խորությամբ, վորոնք բղխում են նոր Սահմանադրությունից՝ մեր յերկրի քաղաքական կյանքի համար:

Նոր Սահմանադրությունը մտցնելը չըջադարձ է նշանակում յերկրի քաղաքական կյանքում: Այդ չըջադարձի ելությունն է՝ ընտրական սխեմի հետագա ավելի դեմոկրատացումը՝ Խորհուրդների վոչ լիովին հավասար ընտրությունները հավասարով, բաղմաստիճանը՝ ուղղակիով, բացը՝ վակով փոխարինելու իմաստով:

Նոր Սահմանադրությունը մտցնելը դեն է դրում այն բոլոր սահմանափակումները, վորոնք դոյություն են ունեցել մինչև այժմ այսպես կոչված ձայնադուրկների համար:

Յեթե առաջ, նախքան նոր Սահմանադրությունը մտցնելը, Խորհուրդների ընտրությունները հավասար չեյին, ապա այժմ վերացել է ընտրությունների հավասարությունը՝ սահմանափակելու անհրաժեշտությունը, և բոլոր քաղաքացիներն իրավունք ունեն հավասար հիմունքներով մասնակցելու ընտրություններին:

Յեթե առաջ իշխանության միջին և բարձր որդանների ընտրությունները բաղմաստիճան էյին, ապա այժմ, նոր Սահմանադրության համաձայն, բոլոր Խորհուրդների ընտ-

բությունները կատարելու յեն բոլոր քաղաքացիներն անմիջականորեն՝ ուղղակի ընտրությունների միջոցով:

Յեթե առաջ, հին Սահմանադրության համաձայն, ընտրությունների ժամանակ քվեարկութունը կատարվում էր բաց և ըստ ցուցակների, ապա այժմ, նոր Սահմանադրության համաձայն, ընտրությունների ժամանակ քվեարկութունը լինելու չէ գաղտնի և ըստ ընտրական շրջանների առաջադրած առանձին թեկնածությունների:

Վերջապես, Սահմանադրութունը մտցնում է համաժողովրդական հարցումն՝ այսպես կոչված ռեֆերենդում:

Ի՞նչ են նշանակում ընտրական սիստեմում կատարված այդ փոփոխությունները:

Դրանք նշանակում են խորհրդային որդանների նկատմամբ մասսաների ունեցած վերահսկողության ուժեղացումը և մասսաների հանդեպ խորհրդային որդանների ունեցած պատասխանատվության ուժեղացումը: Նոր ընտրական սիստեմը կամրապնդի ժողովրդական ընտրյալներին կայն ընտրող մասսաների հետ: Նա հզոր խթան կհանդիսանա՝ բարելավելու խորհրդային որդանների աշխատանքը, վերացնելու մեր խորհրդային կազմակերպությունների աշխատանքի բյուրոկրատական թերություններն ու խեղաթյուրումները, իսկ այդ թերությունները, ինչպես դիտեք, շատ եյական են:

Դադանի քվեարկությամբ ընդհանուր, համասար և ուղղակի ընտրական իրավունք մտցվելու հետևանքը կլինի մասսաների քաղաքական ակտիվության հետագա ուժեղացումը, աշխատավորների նոր խավերի ներգրավումը պետության կառավարման աշխատանքին:

Դրանով իսկ պրոլետարիատի ղեկատվության դառնում է բանվոր դասակարգի կողմից հասարակության պետական ղեկավարման ավելի ճկուն և, հետևաբար, ավելի հզոր սիստեմ, պրոլետարական ղեկատվության բազան ընդարձակվում է, նրա հիմքն ավելի հաստատուն է դառնում:

Լենինիցված սովորեցնում է.

«Պրոլետարիատի ղեկատվության ունի իր ժամանակաշրջանները, իր հատուկ ձևերը, աշխատանքի

բազմադան մեթոդները: Քաղաքացիական պատերազմի ժամանակաշրջանում առանձնապես աչքի չէ դարկում ղեկատվության բռնի կողմը... Սոցիալիզմի շինարարության ժամանակաշրջանում, ընդհակառակը, առանձնապես աչքի չէ դարկում ղեկատվության խաղաղ, կազմակերպչական, կուլտուրական աշխատանքը, հեղափոխական որինակախությունը և այլն: Բայց դրանից դարձյալ բնավ չի հետևում, վոր ղեկատվության բռնի կողմը շինարարության ժամանակաշրջանում մեջտեղից վերացել է կամ կարող է վերանալ: Ճնշման որդանները, բանակը և մյուս կազմակերպություններն անհրաժեշտ են հիմա, շինարարության մոմենտում, նույնպես, ինչպես քաղաքացիական պատերազմի ժամանակաշրջանում: Առանց այդ որդանների առկայության անհնար է ղեկատվության վորևէ չափով ապահովված շինարարական աշխատանքը: Հարկավոր չէ մոռանալ, վոր հեղափոխությունը հաղթել է առայժմ ընդամենը միայն մի յերկրում: Հարկավոր չէ մոռանալ, վոր քանի դեռ կա կապիտալիստական շրջապատումը, կլինի նաև ինտերվենյայի վտանգը՝ այդ վտանգից բղիող բոլոր հետևանքներով»: (Ստալին, «Լենինիցված հարցերի շուրջը»):

Վոր մեր ղեկատվության խաղաղ, կազմակերպչական, կուլտուրական կողմերի կողքին չի վերացել նրա բռնի կողմերի անհրաժեշտությունը, ակնառու կերպով ցույց է տալիս Բուխարին—Ռիկովի դործի մեր հենց նոր քննարկած հարցը: Բանվոր դասակարգի ղեկատվության այսուհետև ևս վիճակված է անողոր ձեռքով ընկճել թշնամի կապիտալիստական դասակարգերի մնացորդների և ֆաշիստական բուրժուազիայի դործադաններ՝ տրոցկիստների, ղինովյեկականների, ասլերի ու ժողովրդի մյուս թշնամիների դիմադրությունը:

Ընկեր Ստալինը մեզ սովորեցրել է, վոր մեզ հարկավոր է բանվոր դասակարգի ուժեղ և հզոր ղեկատվության, վորպեսզի հողմացրիք անենք մեռնող դասակարգերի վեր-

լին մնացորդները և վոչնչացնենք նրանց դողալարի մեքենայութիւնները:

Դեմոկրատական ընտրութիւններ անցկացնելը շատ լուրջ գործ է: Դա մեր կուսակցութեան համար շատ լուրջ քննութիւն է՝ մասսաների հետ նրա ունեցած կապը, մեր կուսակցական կազմակերպութիւնների աշխատունակութիւնը և մասսաներում նրանց ունեցած հեղինակութիւնն ստուգելու իմաստով: Ընտրութիւնների անցկացումը կապահանջի մեր կուսակցութեան բոլոր ուժերի հսկայական լարում:

Մեր յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցող այդ շրջադարձն ըստ ամենայնի՝ դիմադրելու համար մեր կուսակցութիւնը պետք է դիմաւորի այդ շրջադարձը և ապահովի իր ղեկավար դերը յերկրի գերադույն որդանների ընտրութիւնների գործում:

Ի՞նչ է նշանակում դիմաւորել և կուսակցութեան ղեկավար դերն ապահովել գերադույն որդանների ընտրութիւնների ժամանակ: Ի՞նչ խնդիրներ պետք է լուծի կուսակցութիւնը:

Ամենից առաջ՝ պետք է նկատի ունենալ, վոր մեր աշխատողները գործ են ունենալու գրութեան վորոշ նորութեան հետ: Մենք առաջին անգամն է, վոր ընտրութիւնները կատարում ենք ընտրական նոր սխառմով: Մենք վարժված չենք ըստ առանձին թեկնածութիւնների, դադարի քվեարկութեան սկզբունքով և այլն ընտրութիւններ կատարելու ասպարեզում: Դա վորոշ դժվարութիւն է ներկայացնում մեր կուսակցական կազմակերպութիւնների համար:

Յերկրորդ՝ դիմաւորել մեր յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցող շրջադարձը և ղեկավարել ընտրութիւնները—նշանակում է ապահովել Սահմանադրութեան հաստատած ընտրական նոր սխառմի լիակատար պահպանումը, այսինքն՝ խստիվ պահպանել դադարի քվեարկութեամբ ընդհանուր, ուղղակի, հաւասար ընտրական իրավունքի սկզբունքները: Այդ նշանակում է, վոր մեր կուսակցական կազմակերպութիւններն իրենց աչքի լույսի պէս պետք է պահպանեն մեր նոր ընտրական որենքն ամեն մի խախտումից:

Յերրորդ՝ մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է պատրաստ լինեն ընտրական պայքարի համար: Ընտրութիւնների ժամանակ մենք գործ ենք ունենալու թշնամական աղիտացիայի ու թշնամական թեկնածութիւնների հետ: Վոր այդպիսի հնարավորութիւնը ռեալ է, յերեւում է նրանից, վոր արդեն այժմ տեղի ունի հակախորհրդային տարրերի վորոշ աշխուժացում, հատկապէս առաջիկա ընտրութիւնների կապակցութեամբ: Մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է ըստ ամենայնի զինված դիմաւորեն թշնամական տարրերի փորձերը՝ ոգտադործելու նոր Սահմանադրութեան տված լեզալ հնարավորութիւնները:

Քանի դեռ մեր մարդիկ նիրհում են և որորում, թըչնամինքն արդեն գործում են և ուժեղ կերպով պատրաստվում են ընտրութիւններին:

Չորրորդ՝ դադարի ու անձնապէս կատարվող քվեարկութիւնը, ի տարբերութիւն բաց և ըստ ցուցակների կատարվող քվեարկութիւնից, կնշանակի յուրաքանչյուր առաջադրված թեկնածութեան համար կուսակցութեան կրած պատասխանատվութեան բարձրացումը: Ընտրված լինելու համար մեր թեկնածուները լալ պետք է հայտնի լինեն այն շրջանի ընտրողներին, վորտեղ կառաջադրվեն նրանք. նրանց գործունէութիւնը պետք է լալ ծանոթ լինի ընտրողներին:

Դադարի քվեարկութեամբ կատարվող ստուգումը կհանդիսանա մեր աշխատողների ամենահիմնալոր ստուգումը, վորովհետեւ դադարի քվեարկութիւնը շատ ավելի լայն հնարավորութիւններ է տալիս մասսաների տեսակետից վոչ ցանկալի և վոչ պիտանի թեկնածութիւնները մերժելու համար, քան յեղել և մինչև այժմ: Այդ պետք է վորոշակի պատկերացնել:

Հինգերորդ՝ պետք է հաղթահարել մեր կուսակցական ու խորհրդային վորոշ աշխատողների մեջ յեղած վնասակար հոգեբանութիւնը, վորոնք կարծում են, թե ժողովրդի վստահութիւնը կարելի յե ձեռք բերել ձրիաբար և կարելի յե հանդիստ քնել, սպասելով, վոր դեպուտատական մանդատները կհրամցեն տանը, վորոտալից ծափերի տակ,

չնորհիմ իրենց նախկին ծառայութիւններէ: Գաղտնի քլե-
արկութեան ժամանակ վստահութիւնը ձրի չի ստացվի:

Մեզ մօտ կուսակցական և խորհրդային կազմակերպու-
թիւններում կա աշխատողների բաւականին ստվար մի
խաւ, վորոնք դտնում են, թե իրենց անելիքներն, իսկա-
պես, վերջանում են այն ժամանակից, յերբ նրանք խորհրդի
անդամ են ընտրվում: Այդ են վկայում բազմաթիւ պատաս-
խանատու աշխատողների չհաճախելը խորհուրդների պե-
նումներին, մեր խորհուրդների դեպուտատական խմբակնե-
րին ու սեկցիաներին, նրանց խուսափելը դեպուտատական
տարրական պարտականութիւնները կատարելուց:

Անհրաժեշտ է ջախջախել մեր աշխատողների հոգեբա-
նութեան մեջ յեղած նմանորինակ մնացուկները, պետք է
մեր աշխատողների մեջ դաստիարակել այն դիտակցութիւ-
նը, թե նրանք պատասխանատու յեն ընտրողների առջև,
նկատի ունենալով, վոր յուրաքանչյուր ընտրյալ հանդամ-
նորեն ու բազմակողմանի կերպով քննվելու և ստուգվելու
յե իրենց՝ մասսաների կողմից:

Կոպիտ սխալ կլինե՞ր մինչև ընտրութիւնները մոմենտը
հետաձգել այդ մնացուկների դեմ պայքարելը: Մենք քա-
ռանց հապաղման պետք է ձեռնամուխ լինենք անշեղորեն
բարեխալելու մեր խորհրդային կազմակերպութիւնների
աշխատանքը, նրանց կապը մասսաների հետ, ուժեղացնե-
լու մեր խորհրդային աշխատողների պատասխանատու-
թիւնը մասսաների առջև:

Վեցերորդ՝ հարկաւոր է հենց այժմ աշխատողների մեջ
դաստիարակել այն դիտակցութիւնը, վոր նոր ընտրական
սխտեմը նշանակում է շատ ավելի լայն հրապարակայնու-
թիւն խորհրդային կազմակերպութիւնների դործունեյու-
թեան մեջ և վոր նրանց դործունեյութիւնն ընթանալու յե
մասսաների աչքի առջև, վոր նրանց պատասխանատու-
թիւնը մասսաների առջև ավելի լրակատար է լինելու:
Խորհուրդների շատ դեպուտատներ—մեր կուսակցութեան
անդամներ—սովորել են պատասխանատու լինել միմիայն ի-
րենց կուսակցական կազմակերպութեան առջև: Խորհրդային
մեր շատ աշխատողներ այն մարդկանցից, վորոնք հակումն
ունեն դեպի բյուրոկրատիզմը, վորոնք խոշոր թերութիւն-

ներ ունեն աշխատանքում, պատրաստ են իրենց աշխատան-
քի մասին տասն անգամ հաշիւ տալ կուսակցական կոմիտե-
յի բյուրոյի առջև, նեղ ընտանեկան շրջանում, քան հանդես
դալ խորհրդի պլենումում, քննադատել իրենց և լսել մաս-
սաների քննադատութիւնը: Պետք է վերջ տալ անպատաս-
խանատութեան այդ պրակտիկային:

Յոթերորդ՝ գլխավորել յերկրի քաղաքական կյանքում
տեղի ունեցող շրջադարձը և ասպնովել դեմոկրատական
ընտրութիւնները՝ նշանակում է, վոր մեր կուսակցական
կազմակերպութիւնները չպետք է սպասեն, մինչև վոր
մասսաները նրանց ներքեց հրեն դեպի քննադատութիւն,
մերժեն մեր թեկնածութիւնները, այլ իրենք պետք է
կանխած լինեն քննադատութեան և անպետք թեկնածու-
թիւնների մերժման գլուխ, առանց սպասելու նրանց տա-
պալմանը դադտնի քվեարկութեան ժամանակ: Ընդվորում
մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է սովոր-
են բարեկամական քննադատութիւնը տարբերել թշնամա-
կանից: Մեզ մօտ հաճախ այնպես է լինում, վոր մեր խոր-
հրդային որդանների դործունեյութեան առանձին թերու-
թիւնների ու խեղաթյուրումների դեմ աշխատավորների
ուսեցած դժգոհութիւնը վնասատւում ու գիտւում է վոր-
պես թշնամական քննադատութիւն: Բարեկամական քննա-
դատութիւնը, վորը յերբեմն շատ սուր է լինում, թշնամու
քննադատութիւնից տարբերելու կարողութիւնը, մեր կու-
սակցական կազմակերպութիւններից պահանջում է կուսակ-
ցական—քաղաքական դաստիարակութեան բարձր մակարդակ
և մեծ գլխայնութիւն:

Նոր ընտրութիւնների ժամանակ կարող է պատահել,
վոր թշնամի տարրերը մեր թեկնածուների դեմ ադիտացիա
մղելու վորձեր անեն: Մեր աշխատավորներին հարկ է լի-
նում դժվարին բալականաչափ կամպանիաներ մղել մթեր-
ման աշխատանքի, շինարարութեան և այլ զանազան ճակա-
տամասերում, իսկ այդպիսի կամպանիաներն առանց վո-
րոշ ճնշման չեն կատարվում: Այդ մտնում է բանվոր դա-
սակարգի դիկտատուրայի հասկացողութեան մեջ: Այս ճըն-
շումից մենք չենք հրաժարվում նաև այսուհետև և ծիծա-

դելի կլինեն հրաժարվել դրանից։ Անշուշտ դեմագոգիա կստեղծվի այդ դժով մեր աշխատողների ամեն տեսակ թեթուցյուններն ուռցնելու ուղղութիւնով։ Սոսքը վերաբերում է մեր դուրսորդներին, շրջանային գործկոմիտեներին և այլ հիմնարկներին կադրերին։ Կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է կարողանան իրենց պաշտպանութեան տակ վերցնել այդ մարդկանց։ Այդ չի կարելի աչքաթող անել։

Ութերորդ՝ անկուսակցականների հարցը։ Շատ վնասակար ու վտանգավոր կլինել, յետեւ նոր ընտրութիւններին ժամանակ կրկնվելին ընտրութիւններին հին պրակտիկայում տեղի ունեցած սխալները, — այն է՝ անուշադիր վերաբերմունքը դեպի անկուսակցականների թեկնածութիւնները, յետո՛ւ խորհուրդներում կուսակցական ազդեցութիւնն ապահովելու նպատակով, անկուսակցական թեկնածութիւնները չելին վայելում այն անհրաժեշտ ուղղութիւնն ու ոժտողակութիւնը, վորոնք բոլորում են ղեկավարելու և մասնաւորի հետ կապ պահպանելու բոլշևիկյան ըմբռնման հիմունքներից։ Նկատի ունեցե՛ք, վոր մեր յերկրում կոմունիստները յերկու միլիոն են, իսկ անկուսակցականները «մի քիչ» ավելի յեն։ Հետեւաբար, յետեւ մենք ուզում ենք զլխավորել ընտրութիւնները, պետք է ուժեղացնենք մեր ազդեցութիւնը և մեր կապն անկուսակցականների հետ և ոժտողակենք, այլ վոչ թէ հետ մղենք մասնաւորի վտանգութիւնը վայելող անկուսակցական թեկնածութիւնները։

Սրանք են այն մի քանի հարցերը, վորոնք վերաբերում են ընտրութիւնների նախապատրաստութիւններին ղեկավարմանն ու կազմակերպմանը։ Նրանք հերթի յեն դրվել վոչ թէ հեռավոր հեռանկարների կարգով, այլ վորպէս մարտական, միանգամայն անհետաձգելի ու կենսական խնդիր։

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՏՈՒՄՆ ԱՆՀԱՄԱՏԵՂԵԼԻ ՅԵ ԲՈԼՇԵՎԻՍՏԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՍԱԶԲՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԵՏ

Ի՞նչ է պահանջվում կուսակցութիւնից, վորպեսզի նա կարողանա անցնել նոր, մինչև վերջը դեմոկրատական

ընտրութիւնների գլուխը։ Վորոնք են այն գլխավոր պայմանները, վորոնք ապահովում են յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցող շրջադարձի ղեկավարումը կուսակցութեան կողմից։

Դրա համար պահանջվում է, վորպեսզի կուսակցութիւնն ինքն անցկացնի հետեւողական դեմոկրատական պրակտիկա, վորպեսզի նա ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջը կիրառի դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքները, ինչպէս այդ պահանջում է մեր կուսակցութեան կանոնադրութիւնը, վորպեսզի կուսակցութիւնն ինքն ունենա անհրաժեշտ այնպիսի պայմաններ, վորով կուսակցութեան բոլոր որդաններն ընտրովի լինեն, վորպեսզի կուսակցութեան ներսում լիակատար չափով դարգանան քննադատութիւնն ու ինքնաքննադատութիւնը, վորպեսզի կուսակցական մասնաւորի հանդեպ կուսակցական որդանների ունեցած պատասխանատվութիւնը լիակատար լինի և վորպեսզի ինքը, կուսակցական մասնաւոր, լիովին ակտիվացած լինի։

Լենինիգիմը սովորեցնում է, վոր բանվոր ղասակարգի ակտիվութեան վերելքը, վորը ձգտում ենք մենք ձեռք բերել՝ խորհրդային դեմոկրատիզմը մինչև վերջը կիրառելու կապակցութեամբ, — լուրջ և մեծ գործ է։ Բանվոր ղասակարգի ակտիվութիւնը բարձրացնելու համար ամենից առաջ հարկավոր է ակտիվացնել իրեն՝ կուսակցութեանը։ Հարկավոր է, վոր ինքը կուսակցութիւնը հաստատապէս ու վճռաբար վտար դնի ներկուսակցական դեմոկրատիայի ուղին, վոր մեր կազմակերպութիւնները մեր շինարարութեան հարցերի քննարկմանը ներդրաւէն կուսակցութեան այն լայն մասնաւորին, վորոնք կերտում են մեր կուսակցութեան բախտը։ Առանց դրան ավելորդ է խոսել բանավոր ղասակարգի ակտիվացման մասին։ Այդ է սովորեցնում մեզ ընկեր Ստալինը։

Կարելի՞ յե արդո՛ք ասել, վոր մեր բոլոր կուսակցական կազմակերպութիւններն արդեն պատրաստ են կատարելու այդ պայմանները և թէ նրանք արդեն վերակառուցվել են դեմոկրատական ձևով։

Դժբախտաբար, լիակատար համոզմածութեամբ չի կարելի ասել այդ։

Վորոնը են այն փաստերը, վորոնք վկայում են, թե այդ չի կարելի լիակատար համոզվածությամբ ասել:

Դրա մասին և խոսում կուսակցության կանոնադրությունը և ներկուսակցական ղեմոկրատիզմի հիմունքները խախտելու պրակտիկան վորոշ կազմակերպություններում:

Վորոնը են այդ խախտումները:

Ինչպես հայտնի յե, կուսակցության կանոնադրությունը թերադրում է սկզբնական կազմակերպությունների կոմիտեների ընտրությունները կատարել տարին մի անգամ, քաղաքային ու շրջնային կոմիտեներին՝ տարին մի անգամ, մարզային, յերկրային կոմիտեներին և ազգային կոմիտեների Կենտրոնական կոմիտեներին՝ մեկ և կես տարին մի անգամ: Այդպես և ասում կանոնադրությունը:

Յեթե դիմենք պրակտիկային, ապա փաստերը խոսում են այն մասին, վոր կանոնադրության այդ պահանջը մեզ մոտ խախտված է մի շարք կազմակերպություններում: Վերջին յերկու-յերեք տարում մարզային, յերկրային կոմիտեների և ազգային կոմիտեների Կենտրոնների ընտրությունները կատարվել են միմիայն այն կազմակերպություններում, վորոնք առաջին անգամ են ստեղծվել նոր մարզեր կազմվելու կապակցությամբ (Կալինինի, Կրասնոյարսկի, Ոմսկի, Որենբուրգի և Յարոսլավլի կազմակերպությունները): Մեր մարզային, յերկրային կոմիտեների և ազգային կոմիտեների Կենտրոնները, քաղկոմների, շրջկոմների և սկզբնական կուսկոմիտեների մեծ մասը գոյություն ունի կուսակցության XVII համադումարի ժամանակաշրջանից, այսինքն այն ժամանակաշրջանից, յերբ տեղի յե ունենում կուտորականների ընտրությունների ընդհանուր կամպանիա: Այդ դրությունից, ինչպես արդեն ասացի, բացառություն են կազմում նոր յերկրներն ու մարզերը, ինչպես և առանձին շրջնային ու քաղաքային կազմակերպություններ, զլխավորապես կուսակցական աշխատանքում տեղի ունեցած ձախողումների կապակցությամբ:

Նշանակում է՝ մեր կուսակցության որենքները խախտված են, թեպետ մենք յերդվում ենք կանոնադրությամբ, անդիր ենք անում կանոնադրությունը լամբակներում, կուս-

փաստաթղթերի ստուգման ու փոխանակման ժամանակ կուսակցության անդամներից պահանջել ենք ղեկոնալ կանոնադրությունը: Ստուգումից պարզվում է, վոր մենք ինքներս անթույլատրելի կերպով լիբերալ վերաբերմունք ենք ցույց տալիս մեր սեփական կուսակցական որենքներին:

Այնուհետև, մեր կուսակցության կանոնադրությունը պահանջում է կուսակցության բոլոր ղեկավար որդանների ընտրականությունը վերելից մինչև ներքև: Այդ է պահանջում մեր կուսակցության կազմակերպական կառուցման հիմնական սկզբունքը՝ ղեմոկրատական ցենսրալիզմի սկզբունքը:

Կուսակցության կանոնադրության § 18-ն ասում է, վոր «Կուսակցության կազմակերպական կառուցվածքի ղեկավար սկզբունքը ղեմոկրատական ցենսրալիզմն է, վորը նշանակում է՝

ա) կուսակցության բոլոր ղեկավար որդանների ընտրականությունը վերելից մինչև ներքև.

բ) կուսակցական որդանների պարբերական հաշվետվությունն իրենց կուսակցական կազմակերպությունների առջև.

գ) կուսակցական խիստ կարգապահություն և փոքրամասնության յենթարկվելը մեծամասնությանը.

դ) բարձրագույն որդանների վորոշումների անսպաման պարտադիր լինելն ստորին որդանների և կուսակցության բոլոր անդամների համար»:

Մեր կուսակցության այդ հիմնական կազմակերպական սկզբունքը մի շարք կազմակերպություններում խախտված է: Պլենումի անդամներին, հավանորեն, արդեն հայտնի յե, թե մեր կուսակցական գործի համար ինչպիսի վնասակար հետևանքների հասցրեց կուսակցության կանոնադրության խախտման պրակտիկան Կիևի, Ադով-Սեծովյան և այլ կազմակերպություններում, վորտեղ կանոնադրության մոռացումը՝ ընտրականությունից ղեպի կուսակցական աշխատանքի աղաղակող թափթիվածությունը չեղվելու լմաստով՝ հենց նախստեց թշնամական տարրերի սողոսկմանը կուսակցական ղեկավար որդանների մեջ:

Ընտրականության ասպարեզում մեր կուսակցության կանոնադրության այդպիսի ամենալուրջ խախտում էր հանդիսանում վոչնչով չարգարացվող այն տարածված պրակտիկան, յերբ զանազան ղեկավար աշխատողներին կոոպտացիայի յեն յենթարկում վորպես կուսակցական կոմիտեների, չրջկոմների, քաղկոմների, մարդկոմների, յերկրկոմների և ազգային կոմկուսակցությունների Կենտկոմների պլենումների անդամ:

ՀամԿ(բ)ի Կենտկոմի տրամադրության տակ յեղած տվյալներն ասում են, վոր կոոպտացիայի վնասակար պրակտիկան արմատացել և ավելի խորն է դնացել: Կոոպտացիայի պրակտիկան խախտում է կուսակցության անդամների որինական իրավունքը՝ մասնակցելու իրենց ղեկավար որդանների ընտրություններին: Չե՞ վոր կոոպտացիայի ժամանակ կուսակցության անդամները զրկվում են ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից, վոչպիտանի թեկնածուներին մերժելու հնարավորությունից, նրանց կարծիքն առհասարակ չեն հարցնում, վորովհետև կոոպտացիան կատարվում է պլենումում:

Կոոպտացիան կիրառվում է չափազանց լայն կերպով: Այդ մի արժատ է, վորով տառապում են մի ամբողջ շարք կազմակերպություններ:

Մարդկոմներում, յերկրկոմներում, ազգային կոմկուսակցությունների Կենտկոմներում վորպես պլենումների անդամ կոոպտացիայի յենթարկվածները կազմում են 11,6 տոկոս: Այս միջին թիվն է: Առանձին կազմակերպություններում կոոպտացիայի յենթարկվածների տոկոսը հասնում է մինչև 22,8%-ի (Կիևի կազմակերպություն) և նույնիսկ մինչև 26,2 տոկոսի (Բելոռուսիա), այսինքն՝ պլենումի քառորդ մասից ավելին կոոպտացիայի յենթարկվածներ են:

Շրջկոմների և քաղկոմների կազմի մեջ կոոպտացիայի յենթարկվածներ կան—Մոսկվայի կազմակերպության մեջ՝ 17 տոկոս, Լենինգրադի—17,2 տոկոս, Ադու—Սևծովյան—17,5 տոկոս, Դնեպրոպետրովսկի—26,7 տոկոս, Բելոռուսիայի—28,9 տոկոս, Վորոնեժի—29,8 տոկոս, Հայկական—

30 տոկոս, այսինքն՝ համարյա մեկ յերրորդ մասը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են:

Մարզային կազմակերպություններում չրջկոմների ու քաղկոմների բյուրոների կազմի մեջ կոոպտացիայի յենթարկվածների տոկոսը միջին հաշվով տատանվում է ընտրվածների 14—ից մինչև 59 տոկոսի միջև: Արևմտյան մարզում, Հայաստանում, Իվանովյան ու Կարելիայի կազմակերպություններում չրջկոմների ու քաղկոմների բյուրոների անդամների կեսից ավելին կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Այստեղ արդեն դուրս չեն հանի, թե ինչ է մնացել որինական կազմից, վորն իր սկիզբն առնում է ընտրություններից:

Կոոպտացիայի թափն այնտեղ է հասնում, վոր, որինակ, Կիևի մարդկոմի պլենումում 1934 թվականի հոկտեմբերի 19—ին պլենումի կազմի մեջ կոոպտացիայի յեն յենթարկել միանգամից 14 հոգի, և այդ թվում Աշրաֆյանին, Չենիսին, Սենչենկոյին, Տոբերին և ուրիշներին, վորոնք ներկայումս մերկացված են վորպես կուսակցության թըշնամիներ:

Խարկովում, կուսակցության քաղկոմում, քաղաքային կուսակցական IV կոնֆերենցիայում ընտրված՝ քաղկոմի 158 անդամներից և 34 թեկնածուներից մնացել են միայն 59 հոգի: Այդ կազմը չի կարելի անլանել որինական, վորովհետև մնացել է ընտրվածների միայն մեկ յերրորդ մասը: Իսկ վերջին կուսակցական կոնֆերենցիայից հետո անցած ժամանակամիջոցում քաղկոմի կազմի մեջ կոոպտացիայի յեն յենթարկվել 61 հոգի, ըստվորում քաղկոմի բյուրոն, բացառությամբ մեկ ընկերոջ, ամբողջապես կազմված է կոոպտացիայի յենթարկվածներից:

Չեղ հայտնի յե, թե կուսակցական կազմակերպության մեջ գործերի ինչպիսի վիճակի հասցրեց Խարկովում գոյություն ունեցող այս դրությունը:

Յեթե դառնանք կուսակցության առանձին չրջանային կոմիտեներին, ապա, անշուշտ, դուր ինքներդ ել բավականաչափ ընդարձակ նյութ կունենաք ձեր տրամադրության առկ կոոպտացիայի վերաբերյալ: Յես կարծում եմ, վոր

6206
39

մենք ունենք մեկ տասնյակից ավելի շրջկոմներ, վորտեղ շրջկոմի անդամները մեծամասնությամբ ընտրվածներ չեն, այլ կոոպտացիայի յենթարկվածներ: Որինակ՝ Մարտ-Արխանգելսկի շրջանում (Կուրսկի մարզ) 23 հոգուց 18-ը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են, Մցենսկի շրջանում (Կուրսկի մարզ) 26 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 22-ը, Գոմելի քաղկոմում (Բելոռուսիա) 52 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 40-ը, Որանիենբուրգում շրջկոմում (Լենինգրադի մարզ) 22 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 15-ը, Ուստյուժենսկի շրջանում (Նուրն-ալի մարզի) 12 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 11-ը և այլն:

Առանձին քաղկոմները ու շրջկոմները բյուրոների կազմի մեջ կոոպտացիայի պրակտիկան կիրառվում է նույնպես լայնորեն: Ուլյանովսկի քաղաքային կոմիտեյում բյուրոյի 12 անդամներից 11-ը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Շչուչանսկի շրջանային կոմիտեյի (Չելյաբինսկի մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Սեմիպալատինսկի շրջկոմի (Արևելյան Ղազախստանի մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Ասթրախովսկի քաղկոմի (Սվերդլովսկի մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են և այլն:

Կոոպտացիայի պրիոմներն այնտեղ են հասել, վոր յերբեմն կոոպտացիայի յենթարկում կամ թե պլենումի կազմից հեռացնում է փոքրամասնությունը, այսինքն՝ որինական քվորումի մասին այստեղ վոչ մի խոսք լինել չի կարող: Այդ ցույց է տալիս, վոր քվորումի հասկացողությունը մի ամբողջ շարք տեղերում ջնջվել է, կորավել: Որինակ, Սարկով քաղաքի Լենինյան ռայոնում 1936 թվականի ապրիլի 4-ին ռայկոմի պլենում է հրավիրվում՝ ակտիվի մասնակցությամբ, վորտեղ հարց է դրվում ռայոնական կոմիտեյի կազմից մի ամբողջ շարք մարդկանց հեռացնելու մասին: Չնայած վոր բավականաչափ ժամանակ եր անցել է կենտրոմի այն հայտնի վորոշումից հետո, վոր ակտիվի ժողովները պետք է տեղի ունենան պլենումներից անջատ:

այնուամենայնիվ, ռայոնական կոմիտեյի պլենումը դուրսավում է ակտիվի նիստի հետ միասին: Ինչի՞ համար եր հարկավոր այդ: Վորովհետև պլենումի կազմում ընտրովի անդամները «պակասում ելին»: Քաղկոմի անդամներից ներկա ելին 10 թե 11 հոգի, սակայն պլենումն իր կազմից հանեց 12 հոգու: 10 հոգին կուլ տվին տասներկու հոգու (ծիծաղ):

Ընկերներն, ըստ յերևութին, մոռացել են, վոր նույնիսկ կուսակցության անկեղալ դոյության շրջանում, յերբ կոոպտացիան բղխում եր անհրաժեշտությունից, այն դրվում եր մի ամբողջ շարք սահմանափակող պայմանների մեջ:

Այդ դեռ քիչ է, վոր պլենումներն են կոոպտացիայի յենթարկում. կան կազմակերպություններ, վորոնք դնում են ավելի հեռուն: Որինակ, Կիրովյան մարզի Տուժինսկի շրջկոմի պլենումը վորոշում եր կախացրել, վորի համաձայն բյուրոյի նոր կազմին հանձնարարվում եր կոոպտացիա կատարել շրջկոմի անդամների կազմի մեջ: Պլենումի այդ վորոշման հիման վրա շրջկոմի բյուրոն կոոպտացիայի յենթարկել 7 հոգու և կոոպտացիան պլենումում հաստատել միայն 5 ամսից հետո, ըստվորում շրջկոմի այդ 7 անդամների հաստատման ժամանակ ներկա յեն յեղել շրջկոմի պլենումի՝ որինական կերպով ընտրված միայն 6 անդամ:

Ընտրականությունը խախտելու և այն կոոպտացիայով փոխարինելու պրակտիկան ընդգրկել է չափազանց շատ թվով զեկավար կազմակերպություններ, իսկ վերջիններիս թողությունյան պայմաններում նույն ճանապարհով դնացել են նաև սկզբնական կուսակցական կազմակերպությունները: Մեզ մոտ, Լենինգրադում, որինակ, Կանոնների դործարանի կուսակցական կոմիտեն ընտրված է յեղել մինչև XVII համագումարը և 3 տարվա ընթացքում, այն ժամանակ, յերբ կուսակցական կոմիտեյի կազմը 7 հոգի յեր, կոոպտացիայի յեն յենթարկվել 22 հոգի, այսինքն՝ կուսակցական կոմիտեն յերեք անգամ փոխել է իր կազմն առանց նորմալ ընտրությունների:

Կիրովյան դործարանում ընտրվածների կազմից մնացել

են 3 հոգի, իսկ մնացածները բոլորը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են:

Ժգանովի անվան դործարանի կուսակցական կոմիտեյում տարբեր ժամանակներում կոոպտացիայի յեն յենթարկվել 31 մարդ:

Այն կապակցությամբ, վոր ընտրությունների ժամկետների խախտումը և կոոպտացիան մեզ մոտ տարածված յերևույթ են դարձել, մի շարք կազմակերպություններում մոռացել են, թե ում են ընտրած յեղել: Հենց դրա հիման վրա կարող եյին ստացվել այնպիսի փաստեր, վորոնց մասին դուք յերեկ կարդացիք «Պրավդա»-յում, յերբ Ողեսայում կորցրած են յեղել կուսակցության մարդային կոմիտեյի անդամ ընկեր Ոլեյնիկովին, և նրա մասին հիշել են յերկու տարուց հետո, յերբ նա անհանդուստացած այն բանից, վոր իրեն վսչ վոք չի հիշում և չի կանչում, ինքն և ներկայացել մարդային կոմիտե:

Լենինգրադի մարզում, Բորովիչիում՝ «Կրասնի Կերամիկ» դործարանի կուսկազմակերպության մեջ, 1937 թվականի հոնվարի 4-ին դրված և յեղել կուսակցական կոմիտեյի լրացուցիչ ընտրությունների հարցը: Կարդում եմ ըստ արձանագրության: «Կուսակցական կոմիտեյի քարտուղար ընկ. Ռոդիոնովն ինֆորմացիա յե տալիս կուսկոմիտեյի կազմը «դեկումենտալ կերպով ճշտելու» վերաբերյալ կուսակցական ժողովի կողմից իրեն տրված հանձնարարությունը կատարելու մասին: Նա հայտնեց, վոր կուսկոմիտեյում յեղած փաստաթղթերի համաձայն, կուսկոմիտեյի անդամներ են հանդիսանում Սվիդերսկին, Կուզնեցովան, Դանիլովը և Ռոդիոնովը: Կուսկոմիտեյի ցուցակի մեջ կան, ըայց փաստաթղթերով չեն հաստատվում Գրոմովան, Սոկոլովը, Կալինինը: Վորոշեցին՝ պարզություն մտցնել կուսկոմիտեյի կազմի մեջ և լրացուցիչ կերպով նրա կազմում ընտրել աշխատունակ ընկերները»:

Ի միջի այլոց, հենց ժողովում կուսակցական կոմիտեյի յերկու անդամ, վորոնց համարում եյին որինականորեն ընտրված, կտրականապես հրաժարվում եյին այդ բանից, նրանց ջերմորեն համոզում եյին: Կուսկոմիտեյի քարտուղարը

դարը հետո պատմում ևր կուսկոմիտեյի անդամներին «վորոշելու» վերաբերյալ իրեն տրված հանձնարարությունը կատարելու դժվարությունների մասին. «Ո՛Ք, փնտոցի, փնտոցի կուսկոմիտեյի անդամներին, հաղիվ դտա նրանց»:

Այսպես և դրությունը կուսակցական որդանների ընտրականության վերաբերյալ մեր կուսակցության որենքների կողիտ խախտման և ընտրականությունը կոոպտացիայի պրակտիկայով փոխարինելու ասպարեղում, մի պրակտիկա, վորն անհամատեղելի յե մեր կուսակցության վոդու և տրադիցիաների հետ:

ՆԵՐԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ԱՆԻԱՒՏ ՈՐԵՆՔՆ Ե

Իրենց՝ ընտրությունների պրակտիկայի մասին: Ընտրությունների մեխանիկան մեզ մոտ հաճախ այնպես և կառուցված, վոր կուսակցության անդամները զրկված են լինում թեկնածությունների վերաբերյալ ազատ կերպով արտահայտվելու, անընդունելի թեկնածուներին քննադատելու և մերժելու իրավունքն ուղտադործելու հնարավորությունից: Ընտրությունների կազմակերպումն ուղղված և վոչ թե այն բանին, վոր ապահովվի յուրաքանչյուր թեկնածությունը կուսակցական մասնայի կողմից ստուգելու իսկական հնարավորությունը, այլ այն բանին, վոր վորքան հնարավոր և չուտ, ավելի հասարակ ձևով անցկացվեն ընտրությունները և ազատվեն այս կամ այն թեկնածության վերաբերյալ կուսակցական մասնաների ձանձրացուցիչ քննադատությունից: Մեզ մոտ սովորաբար դրությունն այսպես և լինում. կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը կոնֆերենցիայից մի քանի որ առաջ իր ծոցատետրի անկյունում ինչ-վոր մի տեղ թեկնածուների նախնական նշում և կատարում: Այնուհետև հրավիրվում և քարտուղարների խորհրդակցություն, վորտեղ ձևակերպվում և ցուցակը: Այնուհետև թեկնածուների քննարկումն անցնում և «սինի կոնվերտի», ինչպես մեզ մոտ անվանում են սենյորեն-կոնվենտը, և դեկդացիաների խորհրդակցությանը: Թեկնածությունների քննարկումն այսպիսով սպառվում և դանազան

միակ նախնական խորհրդակցություններում «ընտանեկան» կարգով, առանց առանձին «գլխացավանքի»։ Միանգամայն պարզ է, վոր յեթե քարտուղարների և դեկղացիաների խորհրդակցությունները հարցը կանխորոշել են, ապա չափից դուրս զե՛վար ե մի վորևե թեկնածություն մերժել ընդհանուր ժողովում կամ կոնֆերենցիայում։ Կոնֆերենցիաներում թեկնածությունների շուրջը մտքերի փոխանակություն, իբրև կանոն, չի բացվում, քվեարկությունը կատարվում է ցուցակով և վոչ անհատապես, և այդպիսով ընտրական պրոցեդուրան վերածվում է հասարակ ձևակա-նության։ Կոնֆերենցիաներում արագության կուրս և վերց-վում։ Նախագահ նստեցնում են թախտիսի մարդու, վորը թեևրը վեր քաշած՝ ընտրությունները ցուցակով «պատեց-նում է» մի քսան րոպեյում։ Այնտեղ ստացվում է նաև լիա-կատար միակամության ցուցադրում և ատարկությունների համար ել ըստ ելության հնարավորություն չկա։ Փոխա-նակ մարդկանց հնարավորություն տալու հենց կոնֆերեն-ցիայում մասնակցելու ընտրկմանը, հնարավորություն բաց անելու առաջագրված թեկնածությունների լայն ըննա-դատության և մերժման համար, ամբողջ դործը հանգեց-վում է նեղ կազմակերպական «տեխնիկայի», վորը հետա-պնդում է մեկ նպատակ՝ ցանկապատվել կուսակցական մասսաների ըննադատությունից։

Այսպիսի պրակտիկան անհամատեղելի յե մեր կուսակ-ցության վոդու և տրադիցիաների հետ և այն խնդիրների հետ, վորոնք կանգնած են մեր առջև։ Դա կուսակցության անդամի որինական իրավունքների բողարկված խախտումն է հանդիսանում, կուսակցական դեմոկրատիայի խախտում։

Կոոպտացիայի մասին յես կցանկանալի անել ևս մեկ դիտողություն։ Յես ցանկանում եմ մատնանշել մեր կու-սակցության Կենտրոնական Կոմիտեյի վործը։ Յեթե տեղա-կան աշխատողներն ամբլի լավ սովորեցին Կենտրոնական Կոմիտեյից, մենք թույլ չենք տա կոոպտացիայի այդպիսի սանձարձակություն, վորը տեղի յե ունեցել մի շարք կազ-մակերպություններում։ Չե՞ վոր Կենտրոնական Կոմիտեն իր դոյության ընթացքում վոչ մի անդամի ու թեկնածուի կոոպտացիայի չի յենթարկել Կենտկոմի կազմի մեջ։ Կենտ-

րոնական Կոմիտեյում այդպիսի պրակտիկա դոյություն չունի։

Ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների պահ-պանման դործում մյուս լուրջ թերությունը կուսակցական դեկավաների, կուսակցական կոմիտեների քարտուղարների լայնորեն տարածված նշանակման սիստեմն է։ Անհրաժեշտ է այդ պրակտիկան փոխել այն ուղղությամբ, վոր յեթե կուսակցական կոմիտեն նկատի ունի փոփոխություն կա-տարել ստորադաս կազմակերպության կուսակցական դեկա-վարության կազմի մեջ, ապա նա թեկնածությունը նշելով, պարտավոր է նախքան այն վերադաս կուսակցական ինս-տանցիայի հաստատությանը ներկայացնելը ընտրության դեմ և այն կազմակերպության առաջ, ուր նախատեսվում է ու-ղարկել քարտուղարին, և դրանից հետո միայն դիմել վե-րադաս կազմակերպությանը՝ սանկցիա ստանալու համար։

Մենք կուսակցական կոմիտեների քիչ քարտուղարներ չունենք, վորոնք ընտրված չեն կուսակցական կոմիտեյի կազմի մեջ։ Յես այստեղ կարող եյի հիշատակել մի քանի տասնյակ մարդկանց անուններ, վորոնք, կուսկոմիտեների քարտուղարներ լինելով, ընտրված չեն կուսկոմիտեների կազմի մեջ։ Ստանում են նշանակումը, ստանում են ուղե-գիրը, դալիս են և միանգամից նստում աշխատանքի, իսկ հին քարտուղարն, իբրև կանոն, հաշիվ չի տալիս։ Մեզ մոտ ուժեղ կերպով զարդացած են «ինքնահաշվետվություննե-րը», բայց կուսակցական կոմիտեների հաշվետվությունը կուսակցական մասսաների առջև դարձացած է բացահայտո-րեն անբավարար կերպով։

Ինքնահաշվետվությունների վերաբերյալ։ Այն ձևով, ինչպես մեզ մոտ տեղի յեն ունենում կոմունիստների ինք-նահաշվետվությունները, դրանք բյուրոկրատական ծաղր են հանդիսանում կուսակցության անդամների նկատմամբ։ Մեծ մասամբ ինքնահաշվետվությունները կապված են կոմունիս-տի անձնական կյանքի մեջ, ընտանեկան կյանքի մեջ պե-ղումներ կատարելու հետ, բայց բնավ վոչ մասսաների մեջ նրա ավանդարդային դերն ու աշխատանքը հայտնաբերելու հետ։ Ինչի՞ յեն հանդում ինքնահաշվետվությունները։ Այս

մասին վկայում են վորոշ փաստեր: Որենքուրդի մարզի Մատվեյեվյան շրջանի Ձերթինսկու անվան կոլտնտեսություն կուսակցական կազմակերպությունը լսում է կոմունիստ Սիդորովի ինքնաճաշվետվությունը. «Թերթեր չի կարդում և զուրա չի գրում: Կնոջ հետ, վոչինչ, լավ է յուր գնում, յերեսաների հետ նույնպես... Հաշվի առնել, վոր Սիդորովը բավարար չափով չի դաստիարակում իր ընտանիքին»: Այս տիպիկ ինքնաճաշվետվություն է:

Նույն այդ կազմակերպությունը կուսակցության անդամ Մադինի ինքնաճաշվետվության առթիվ, վորը ծեծելիս է լինում իր կնոջը, արձանագրել է. «Այլևս ընտանեկան հիմարություններ թույլ չտալ: Ամենակարճ ժամկետում կանոնավորել ընտանեկան հարաբերությունները»: (Ընդհանուր ծիծաղ):

Ղաղախստանում, Ամոսովի անվան խորհատնեսություն մեջ լսում են կոմունիստ Սալիրովի ինքնաճաշվետվությունը: Ընդունվում է կարճ ու կտրուկ մի վորոշում. «Լսեցին—Սալիրովի ինքնաճաշվետվությունը: Վորոշեցին—Սալիրովին ձերբակալել»: (Ընդհանուր ծիծաղ):

Ձայներ— Ինչի՞ համար:

Ժդանով—Այստեղ ուրիշ հարց է ծագում. կուսակցական կազմակերպությունն իրավունք ունի՞ արդյոք ձերբակալելու իր անդամներին. մարդը հաշիվ տալով՝ իր գլխին ոչինչ է բերել:

Շատ կուսակցական կազմակերպություններում նվազեցված է պլենումների, վորպես կոլեկտիվ ղեկավարման օրգանների, դերը: Պլենումի նիստեր դումարվում են հազվադեպ, ավելի շատ հանդիսավոր կամ ընդհանուր հարցեր քննարկելու համար. տեղական աշխատանքի հարցեր հազվադեպ են դրվում: Ընտրությունների վերաբերյալ հարցերը և այլ հարցեր, ինչպես յես արդեն ասացի, քննարկվում և վճռվում են անհրաժեշտ քվորումի բացակայությամբ:

Գորկու մարզի Վաչսկի շրջկոմը 1936 թվականի ընթացքում չի հրավիրել վոչ մի պլենում: Դնեպրոպետրովսկի մարզի Վեսելովսկի շրջանում 10 ամսվա ընթացքում վոչ մի պլենում չի գումարվել: Չելնինսկի շրջանում, Թաթարխյում և Թաթարխյի մի շարք այլ շրջկոմներում 1936 թվա-

կանին 7—8 ամսվա ընթացքում չի գումարվել վոչ մի պլենում: Ել ուր է այստեղ կոլեկտիվ ղեկավարությունը:

Մեր ընտրական կազմակերպությունների դերի նվազեցման դեմ նույնպիսի թերություններ կան նաև սկզբնական կուսակցական կազմակերպություններում:

Բանաձևի նախադժի մեջ ցուցում կա այն մասին, վոր մենք պետք է ապահովենք այնպիսի դրություն, վորի ժամանակ սկզբնական կուսակազմակերպություններում ապահովված լինի կուսկոմիտեներն ընդհանուր գործարանային ժողովներում ընտրելու կարգի խիստ պահպանումը, թույլ չտալով, վոր ընդհանուր ժողովները փոխարինվեն կոնֆերենցիաներով: Այնտեղ ել հենց մատնանշվում է մի շարք սկզբնական կուսկազմակերպություններում գոյություն ունեցող այն պրակտիկան լիկվիդացիայի յենթարկելու անհրաժեշտությունը, յերբ փաստորեն վերացվում են ընդհանուր ժողովները և վերջիններս փոխարինվում են ցեխային ժողովներով ու կոնֆերենցիաներով:

Պատկերացրեք ձեզ դրությունը խոշոր գործարանում, վորտեղ կան կուսակցության 1000—1500 անդամ: Փոխանակ կուսակցական կոմիտեի ընտրությունները համար հրավիրելու ընդհանուր գործարանային կուսակցական ժողով, կուսակցության յերեք անդամից մեկ ղեկեգատի նորմայով հրավիրում են գործարանային կոնֆերենցիա, դրանով իսկ ընդհանուր գործարանային կուսակցական ժողովը փոխարինում կոնֆերենցիայով և ընտրություններ կատարում, այսինքն՝ ըստ եյություն, յերեք հոգուց յերկուսին զրկում են ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից: Թույլատրելի՞ յես արդյոք այդ: Պարզ է, վոր վոչ մի ղեկավար թույլատրելի չէ:

Ընդհանուր ժողովների դերը նվազեցված է: Մի շարք կազմակերպություններում ընդհանուր կուսակցական ժողովները գումարվում են հազվադեպ, տեղական կուսակցական կյանքի հարցերով քիչ են զբաղվում:

Ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների խախտումներն անդրադառնում են նաև կուսակցական ժողովներին նախադատարաստման վրա, յերբ կուսակցության անդամները նախապես չգիտեն, թե ինչ հարցեր են քննարկվելու:

Կուսակցական ժողովների բանաձևերը պատրաստելու մասին: Հաճախ կուսակցական ժողովներում այս կամ այն հարցի վերաբերյալ բանաձևը մտցվում է վաղորդ կամ խզվում այդ դործի վարպետների կողմից հենց ժողովի ժամանակ, առանց հաշվի առնելու, թե ինչի մասին է խոսվում մտքերի փոխանակության ընթացքում: Մեզ մոտ ընդունված է հետևյալ ձևակերպումը. մշակել վորոշման նախագիծ «մտքերի փոխանակության հիման վրա», իսկ դործնականում այդ «մտքերի փոխանակությունը» հենց հաշվի չի առնվում:

Դա կուսակցության անդամների որինական տիրական իրավունքները մեծագույն չափով չհարգելու արտահայտություն է:

Մեզ մոտ մարդիկ անկարգ ու անբարեխիղճ կերպով անսխալորեն են վերաբերվում կուսակցական փաստաթղթերին ու վորոշումներին: Մենք բոլորս ել պետք է կուսակցական փաստաթղթերին վերաբերվելու դաս վերցնենք Կենտրոնական Կոմիտեից: Յեթե այժմ մենք բարձրացրել ենք կուսակցական տոմսի դերը և հարգանքը դեպի այն, ապա այդ չի կարելի ասել մեր մյուս շատ կուսակցական փաստաթղթերի մասին: Ինչպե՞ս են կազմվում, կատարվում, պահպանվում նրանք: Անսխալ կերպով: Մենք պետք է Կենտրոնական Կոմիտեից սովորենք բացառիկ ճշգրտություն, հոգատարություն և ճշտապահություն ցուցաբերել յուրաքանչյուր կուսակցական փաստաթղթի նկատմամբ: Այդ տեսակետից մեզ մոտ տեղերում կազմակերպական շատ թափթիվածություն, անսխալություն կա:

Որինակ՝ բնավ սակավ կարևոր չե այն հարցը, թե կուսակցական կոմիտեի բյուրոյի անդամները նիստում քննարկելու համար նյութեր ստացե՞լ են արդյոք, թե վոչ, դրանք մի որ առաջ են ստացել, թե դրանք բաժանվում են հենց նիստում: Դա ևս ներկուսակցական ղեմոկրատիան թաղահոսվելու հարց է:

Այդ հարցերը մանրունք են թվում, բայց վերջին հաշվով նրանք վնասում են մեզ, քանի վոր խանգարում են ակտիվ ածմանը և նրա համար դժվարացնում են կուսակցու-

թյան կյանքին ակտիվ ու ինքնուրույն կերպով մասնակցելու հնարավորությունը: Այդ կապակցությամբ դարձանում են թե՛ հրամանատարություն անելը, թե՛ բաժն տեսակ այլ դործեր:

Յեա կուղելի բերել կոլեկտիվ ղեկավարման սկզբունքները խախտելու որինակներից մեկը ևս: Ոոսքը վերաբերում է այսպես կոչված «յեռանկյուններին»: Կուսկոմի քարտուղարից, ձեռնարկության կամ հիմնարկի ղեկավարից և տեղական պրոֆկադմակերպության նախագահից բաղկացած «յեռանկյունու» անվան տակ մեզ մոտ մի շարք կազմակերպություններում, նորմալ ընտրական որդաններից բացի (կուսկոմն ու դործարանային կոմիտեն), գոյություն ունի պաշտոնապես ու կանոնավոր կերպով դործող, վոչ մի կուսակցական ու խորհրդային որենքով չնախատեսված մի յուրահատուկ կազմակերպություն: Նա հավաքվում է, վորոշումներ է կայացնում, դիրեկտիվներ է տալիս ի կատարումը և այլն: Կոլեկտիվ ղեկավարման տեսակետից, կուսակցական, տնտեսական ու պրոֆմիտեռական կազմակերպությունների ճիշտ փոխհարաբերությունների տեսակետից, յեռանկյունին ներկայացնում է միանգամայն անթույլատրելի ձև: Դա ընտանեկանություն է, խոսքը մեկ անել է, վորպեսդի ավելի դժվար լինի քննադատել: Յեւ յեթե այդ յերեքը համաձայնության են հանդել, վործի՛ր, զնա՛, քննադատի՛ր նրանց: Այդ դիմադուրկ է անում պրոֆմիտեռական և կուսակցական կազմակերպությունը, գինաթափ է անում տնտեսական ղեկավարության թերությունների դեմ մղվող պայքարում, իսկ մյուս կողմից՝ զինաթափ է անում հենց տնտեսավարին իրեն, վորումհետե յեռանկյունին ներկայացնում է կառավարման ինչ-վոր կոլեգիալ որդանի նման մի բան, մինչդեռ մեր տնտեսական ղեկավարությունը կառուցված է բոլորովին այլ կերպ:

Յեռանկյունիները ներկայացնում են կոլեկտիվ ղեկավարության պարզիան, ծաղրանկարը, սուրբողատը: Ինչի՞ յե հանդում այդ: Ահա մեզ մոտ, Լենինդրագում, Կալինինի անվան դործարանում, կոմունիստին վտարեցին կուսակցությունից այն բանի համար, վոր նա քննադատել էր ստա-

խանութիւն շարժման սխալ ղեկավարումը գործարանային վարչութիւնի կողմից, այն բանի համար, վոր նա մատնացող էր արել ղեկավարման թերութիւնները: Նրան դասեցին աղմկարարների շարքը: Մենք վերականգնեցինք կուսակցութեան անդամի նրա իրավունքները, պատժեցինք նրանց, ովքեր ամենաապօրինի ու կոպիտ ձևով ելին վարվել նրա հետ: Բայց այդ փաստն ինքնատուրքի հնարավոր դարձավ շնորհիվ յեռանկյունում գոյութեան, վորը նախապես համաձայնութեան եր հանդէս: Դիրեկտորն այնտեղ գալիս ու ասում է՝ վորդովեցուցի՛չ գործ, հայհոյում են դիրեկցիային: Նրան ձայնակցում են քարտուղարը և գործարկումի նախագահը: Այդպիսով ստացվում է քննադատութեան ճնշում, և այն ժամանակ արդեն այդպիսի գործարանում բանվորների համար դժվար է ճշմարտութեան հասնել:

Յեռ կարծում եմ, վոր ժամանակն է յեռանկյունները վերացնելու հարցը դնել:

Վորն է ղեմակրատական ցենտրալիզմի հիմունքները խախտելու վերահիշյալ բոլոր փաստերի վնասը: Վնասն այն է, վոր նմանորինակ պրակտիկան արդեւալում է կուսակցութեան անդամների ակտիւթեան ու ինքնագործունեյութեան աճումը, թուլացնում է տեր լինելու գղացմունքը կուսակցութեան անդամների մեջ, խանգարում է կուսակցութեան անդամների գաղափարային ու քաղաքական աճմանը, զրկում է կուսակցութեան անդամներին կուսորդանների գործունեյութեանը վերահսկելու իրենց որինական իրավունքներից և գրանով իսկ խախտում է ղեկավարների ու կուսակցական մասնանների ճիշտ փոխհարաբերութիւնները, թուլացնում է կուսակցութիւնը՝ նրա առջև ծառացած խնդիրների հանդէս:

ՎԵՐԱՅՆԵԼ ԱՅՆ ԱՄԵՆԸ, ԻՆՉ ՎՈՐ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄ Ե ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎԻ ԱՃԱՄՆԸ

Բոլորի համար պարզ է, թե մենք ինչպիսի հսկայական կադրեր պետք է ունենանք, վորպէսզի հաջողութեամբ լուծենք այն խնդիրները, վորոնք թելադրվում են սոցիալիստական շինարարութեան զարգացմամբ՝ բոլոր ասպարեղները

բում, նոր Մահմանադրութեան կիրառմամբ, կոմունիզմի համար մեր մղելիք հետագա պայքարով: Նվիրված ու անձնուրաց վորքա՛ն ընկերներ են պետք մեզ թե՛ կուսակցութեան մեջ, թե՛ նրա սահմաններից դուրս՝ անկուսակցականների միջև:

Մենք մեր կուսակցական պրակտիկայից պետք է վերացնենք այն ամենը, ինչ վոր արդեւալում է, ինչ վոր խանգարում է ակտիւի աճմանը, նրա ինքնագործունեյութեան զարգացմանը և նրա դերի բարձրացմանը կուսակցական կյանքի ղեկավարման գործում, կուսակցական քաղաքականութեան բոլոր հարցերի ըննարկման մեջ, ինչպես այդ բոլորում է ներկուսակցական ղեմակրատիայի հիմունքներից:

Ընկեր Ստալինը մեզ շարունակ սովորեցնում է, վոր կուսակցական ակտիւ քաղաքական հատուկ նշանակութիւն ունի մեր կուսակցութեան կյանքում: Նա մեր կուսակցութեան վորոշումների կենսագործողն է: Յերբ կուսակցական վորոշումն ընդունված է, նրա ճակատագիրը գտնվում է ակտիւի ձեռքում: Կուսակցական ակտիւ հանդիսանում է կուսակցութեան հասարակական կարծիքի արտահայտիչը:

Հենց այն պատճառով, վոր մեր կուսակցութիւնը կարողացավ ակտիւի լայն խափերին կոփել ու դաստիարակել լենինի—Ստալինի վորով, մենք հաջողութեամբ լուծեցինք սոցիալիստական շինարարութեան արմատական խնդիրները, ունենք այդպիսի վիթխարի, առասպելական հաղթանակներ:

Հատկապես այդ կապակցութեամբ եր, վոր ընկեր Ստալինը նախաձեռնութեամբ ընդունից Կենտկոմի հայտնի վորոշումը՝ Համկ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումները ըննարկելու համար կուսակցական ակտիւների ժողովներ գումարելու մասին:

Այդ իսկ պատճառով մենք պետք է վերացնենք մեր ճանապարհից այն ամենը, ինչ վոր խանգարում է մեր ակտիւի կադրերի ընդարձակմանը, նրա գաղափարային—քաղաքական աճմանը, նրա բոլլեիկյան կոփվածութեանը, նրա կազմակերպական ամբացմանը: Այն խնդիրները, վոր պետք է լծուենք մենք թե՛ սոցիալիստական շինարարութեան առաջ-

բեզում, թե՛ առաջիկա նոր դեմոկրատական ընտրութիւններէ կապակցութեամբ, հերթի յեն դնում՝ յուրաքանչյուր կոմունիստի ակտիվացման կարևորագույն հարցը:

Մեր ամբողջ յերկու միլիոնանոց կուսակցական մասսան պետք է լիովին ակտիվացվի, յուրաքանչյուր կոմունիստ պետք է լինի ակտիվ կազմակերպիչ, կուսակցութեան գործի ագիտատոր ու պրոպագանդիստ: Այդ տեսանկյունով պետք է վերակառուցվի մեր կազմակերպական, ագիտացիոն ու պրոպագանդիստական աշխատանքը:

Մի գիտողութիւն պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին: Մեր պրոպագանդիստական աշխատանքի հիմնական թերութիւնը, վորը քանիցս մատնացուցց է արել Կենտկոմը, այն է, վոր պրոպագանդիստական աշխատանքը հաճախ կատարվում է սխալատիկ կերպով, կտրված է կուսակցութեան ընթացիկ և կենսական մարտական խնդիրներէ: Մեր պրոպագանդան պետք է դրված լինի այնպես, վորպեսզի յուրաքանչյուր պրոպագանդիստական խմբակի, յուրաքանչյուր գարնոցի խնդրը լինի՝ կոմունիստներին դատարարակել այնպես, վոր կուսակցութեան անդամները գիտնելէնքերի լրացումն ու նրանց կատարելագործումը մարքսիզմ-լենինիզմի գիտութեան բնագավառում հանդիսանա վոչ թէ ինքնանպատակ, այլ կուսակցութեան գործի ակտիվ պրոպագանդիստներ դատարարակելու միջոց: Ահա թէ ինչք պետք է աչքի առաջ ունենալ մեր պրոպագանդիստական աշխատանքում, վորպես նրա կարևորագույն սկզբունքներից մեկը:

Առանց վերացնելու այն խոշոր թերութիւնները, վոր ունենք մենք մեր ներկուսակցական պրակտիկայում և, առաջին հերթին, ներկուսակցական դեմոկրատիան ու ընտրականութիւնը խախտելու գծով, չի կարելի լուծել կուսակցութեան նոր խնդիրները, վորոնք կապված են դեմոկրատական ընտրութիւնների հետ, և կուսակցական կազմակերպութիւնները կարող են անճարակ դառնալ այդ խնդիրների դեմ-հանդիման: Յեւ յեթե մենք ուզում ենք ընտրութիւնները կատարել նոր ընտրական սիստեմով, այնպես, ինչպես պահանջում է կուսակցութիւնը, այնպես, ինչպես պահանջում է Սահմանադրութիւնը, յեթե մենք ու-

զում ենք, վաթ մեր խորհրդային ու կուսակցական աշխատողները հարգեն մեր որենքները, և մասսան՝ խորհրդային Սահմանադրութիւնը, ապա մենք պետք է ապահովենք կուսակցական աշխատանքի վերակառուցումը՝ մեր կուսակցական կանոնադրութեամբ նախատեսված ներկուսակցական դեմոկրատիայի հիմունքների անսխալման ու լրիվ իրականացման հիման վրա:

Յեղնելով դրանից, մեզ անհրաժեշտ է կիրառել հետևյալ միջոցառումները.

Առաջին՝ անսխալման վերացնել կոոպտացիայի պրակտիկան և կանոնադրութեանը համապատասխան վերականգնել կուսկազմակերպութիւնների ղեկավար որդանները ընտրականութիւնը:

Յերկրորդ՝ արգելել կուսորդանների ընտրութիւններէ ժամանակ ըստ ցուցակների քվեարկելը և բաց քվեարկութիւնից անցնել գաղտնի ու անհատականորեն կատարվող քվեարկութեան: Ընդլրում պետք է ապահովված լինի առաջադրված թեկնածութիւնները մերժելու անսահմանափակ իրավունքը կուսակցութեան անդամների համար և այդ թեկնածութիւնների քննադատութեան անսահմանափակ իրավունքը:

Այդ կապակցութեամբ անհրաժեշտ է՝ նկատի ունենալով ընտրականութեան յուրի խախտումները մեր կուսակցական կազմակերպութիւններում, կատարել կուսակցական որդանների ընտրութիւնները՝ սկսած սկզբնական կազմակերպութիւնների կուսկոմիտեներից և վերջացրած յերկրային, մարզային կոմիտեներով ու ազգային կոմիտեների Կենտկոմներով, անցկացնելով դրանք առաջիկա յերկու ամսում և ավարտելով ընտրութիւնները մինչև մայիսի վերջերը: Անհրաժեշտ է այսուհետե խստիվ պահպանել կուսորդանների ընտրութիւնների ժամկետները կանոնադրութեան համաձայն—սկզբնական կազմակերպութիւններում՝ տարին մի անգամ, չրջանային ու քաղաքային կազմակերպութիւններում՝ տարին մի անգամ, յերկրային, մարզային և հան-

յապետական կազմակերպութիւններում՝ մեկ և կես տարին մի անգամ :

Ինչ վերաբերում է կուսակցական ժողովներին, ապա անհրաժեշտ է կտրականորեն դատապարտել ու արգելել ընդհանուր կուսակցական ժողովները ցեխային ժողովներով կամ կոնֆերենցիաներով փոխարինելու պրակտիկան և թույլ չտալ յերկաստիճան ընտրութիւններ կուսակցական կազմակերպութիւններում, այլ մտցնել կուսակցական ստորին օրգաններն անմիջականորեն ընդհանուր ժողովներում ընտրելու պրակտիկան :

Ահա այն առաջարկները, վոր յես կողեցի ձեռնարկել այստեղ :

ԸՆԿԵՐ ԺԴԱՆՈՎԻ ՅԵԶՐԱՓԱԿՄԱՆ ԽՈՍՔԸ ՀԱՄԿ (Բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ

1937 թվականի փետրվարի 27-ին

Ընկերներ, մտքերի փոխանակութեան ընթացքում չոչափվեց և դիսկուսիայի յենթարկվեց մյուս կազմակերպութիւնների, զլխավորապես խորհրդային կազմակերպութիւնների աշխատանքի վերակառուցման հարցը: Այստեղ խոսեցին և՛ պրոֆմիութիւնների մասին, և՛ կոմյերիտմիութեան մասին, և՛ մյուս մասսայական կազմակերպութիւնների մասին: Այդ չափազանց կարևոր դործ է և, իհարկէ, մենք պետք է այդ կազմակերպութիւնները վերակառուցենք մինչև ընտրութիւններն այն աշխատանքի վորով, վոր մենք պետք է կատարենք կուսակցական կազմակերպութեան մեջ:

Յե՛վ խորհրդային, և՛ պրոֆմիութենական, և՛ կոմյերիտական կազմակերպութիւնների վերակառուցման պայմանն է հանդիսանում նախ և առաջ հենց կուսակցական կազմակերպութեան վերակառուցումը՝ վորպես հիմնական ղեկավար ուժի, վորպես մեր բոլոր կազմակերպութիւնների հիմնական ղեկավար կորիզի, ինչպես այդ դրի յես առնված մեր Սահմանադրութեան մեջ: Յես չեմ կարծում, վոր մենք պետք է հրաժարվենք և արդեն այժմ աշխատանք չկատարենք մասսայական կազմակերպութիւնները—պրոֆմիութիւնների, խորհուրդների, կոմյերիտմիութեան և այլնի—աշխատանքը վճռաբար բարելավելու ուղղութեամբ, բայց նրանց աշխատանքի իսկական վերակառուցումն, իհարկէ, կապված է այն բանի հետ, թե՛ վոր չափով կհաջողվի վերակառուցել կուսակազմակերպութիւններին—այդ է ամեն բանի արմատը:

Այժմ կուսակցական կազմակերպութիւնների ընտրականութեան խախտման, կոռուպցիայի տարածման և ներկու-

սակցական դեմոկրատիայի ու դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքներն մյուս խախտումների մասին: Մտքերի փոխանակությունը յերևում է, վոր բանը չատ հետոյն զնայել, վոր անցյալ ժամանակաշրջանի սովորութիւններն ու մնացուկները դեռ ամուր նստած են մեր աշխատողներին դիմում, վորոնք տարվել են մեր մեծ հանդուրժողութիւններով: Այդ սովորութիւններն ու մնացուկներն, անտարակույս, կապված են վորոշ վոչ-մարքսիստական հայացքների հետ, վորոնք ընկեր Ստալինը խարաղանել է դեռ XIII կուսկոնֆերենցիայում 1924 թվականին, և վորոնք յերևում են այն բացարձակապէս վոչ-մարքսիստական պատկերացումներից, թէ իբր մեր կուսակցութիւնը հանդիսանում է «վոչ թէ ինքնադործույս որդանիղմ, վորն անկում է ինքնուրույն դադարարային ու պրակտիկ կյանքով, այլ ստորին, միջին ու բարձրագույն հիմնարկների սիստեմի նման ինչ-վոր մի բան»: Ընկեր Ստալինն այն ժամանակ մատնանում էր, վոր պայքարն այդպիսի հայացքների դեմ կուսակցութեան հերթական խնդիրն է հանդիսանում: Ընկեր Ստալինի այդ ցուցումներն անհրաժեշտ է հիշեցնել դեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքների բոլորովին խեղաթյուրման փաստերի կապակցութեամբ:

Կուսակցական կյանքից դեկալար աշխատողների վորոշ կտրվածութեան մասին այստեղ խոսեցին մի շարք ընկերներ և առանձնապէս համոզիչ կերպով խոսեց ընկեր Սատայեվիչը:

Ընկեր Սատայեվիչը Դինսլըրպետրովսկի կադմակերպութեան փորձի հիման վրա ցույց տվեց, թէ ինչպէս տնտեսական ընթացիկ հարցերով տարվելը հասցնում է կուսակցական աշխատանքի ճաշակը կորցնելուն, կուսակցական աշխատանքի թուլացմանը: Այդպիսի դրութիւնը տխրիկ է: Պետք է հիշեցնել, վոր մեզ ծանրաբեռնելով տնտեսական մանր հարցերով՝ ի վնաս կուսակցական աշխատանքի, մենք մոռանում ենք, վոր կուսակցական աշխատանքը մեր վոխարեն վոչ վոք չի կատարի: Կուսակցական աշխատանքի դեկալարութիւնը կուսաշխատողների գլխավոր ֆունկցիան է. պատասխանատւութիւնն այդ աշխատանքի վիճակի համար ամբողջապէս և լիովին ընկնում է նրանց վրա:

Ընկեր Կարակովի ճառը ցուցանիչ էր այն բանի, վոր կուսակցական աշխատանքը մի շարք կադմակերպութիւններում խիստ լրջորեն մոռացութեան է տրված: Ընկեր Կարակովը խոսեց ամեն ինչի մասին, բացի կուսակցական աշխատանքից: Սոսեց կինոմեխանիկի մասին, կինոյի նյութական կողմի մասին, ռադիոյի մասին: Այս բոլորը չափազանց կարևոր և չափազանց եյական բաներ են: Բայց յերբ ընկեր Մոլոտովը հարց դրեց ընկեր Կարակովի թուաջ, թէ Ուրալում ինչպէս է կոոպտացիայի դրութիւնը, նա անցավ այդ հարցի կողքով: Նշանակում է՝ կուսակցական աշխատանքի հարցերը հիմնական չեն հանդիսանում ընկեր Կարակովի համար: Այդ ցույց է տալիս, վոր կուսակցական աշխատանքի թերադնահատումը հաղթահարված չէ, վոր այդ տեսակետից անհրաժեշտ բեկում դեռ ստեղծված չէ և վոր պետք է սկսել դեկալարները: Շրջադարձը դեպի կուսակցական աշխատանքն ամբողջապէս կախված է կուսակցական կադմակերպութիւնների դեկալարութեան շրջադարձից:

Միջանի խոսք ընտրութիւնների կարգի վերաբերյալ: Այստեղ ընկերները խոսեցին այն մասին, վոր անհրաժեշտ է ցուցումներ տալ, թէ ինչպէս անցկացնել դադունի քվեարկութիւնը. քվեատուի կլինի, թէ՞ դնդակներ կդրոնեն: Այդ չափազանց եյական դործ է, բայց այժմ մեզ անհրաժեշտ է ունենալ վոչ թէ հրահանդ, այլ պետք է խմանալ՝ հայանութեան արժանանում է արդյոք ինքը՝ սկզբունքը: Գաղտնի քվեարկութեան սկզբունքի դեմ այստեղ վոչ վոք չառարկեց, ընդհակառակը, ընկերներն ընդդէմ էյին դադունի քվեարկութեան բացառիկ կարևորութիւնը և եյական նշանակութիւնն ընտրութիւնների խակական ազատութիւնն ապահովելու համար: Ինքը՝ ընտրութիւնների պրոցեսը, ըստ յերևութիւն, բաժանված կլինի յերկու փուլի: Առաջին փուլն այն է, յերբ տեղի յե ունենում թեկնածութիւնների միանդամայն բացահայտ քննարկումը: Յուրաքանչյուրն իրավունք ունի ընտրվող կուսակցական կոմիտեյի համար առաջարկելու և պաշտպանելու ամեն մի թեկնածութիւն: Այդ առաջին փուլն է: Այնուհետև, քննարկված թեկնածութիւնները քվեարկվում են փակ քվեարկութեան միջոցով:

Կարելի չե վորպես նմուշ և որինակ վերցնել կենտրոնի բնորոշութունը կուսակցական համադրումարներում, վորտեղ ընտրությունները կատարվում են գաղտնի քվեարկությամբ: Յես կարծում եմ, վոր այդ պրակտիկան կարող ե լիովին ու ամբողջությամբ ոգտադործվել տեղական կուսակցական կազմակերպությունների կողմից:

Այժմ կոոպտացիայի վերաբերյալ: Ընկերներից վոմանք մասնանշում են, թե կոոպտացիայի լայն կիրառումը կապված ե այն բանի հետ, վոր անհրաժեշտ ե լինում տեղափոխել քարտուղարներին ու մյուս պատասխանատու կուսակցական աշխատողներին և դրա հետևանքով նրանց մրտցնել այս կամ այն կուսակցական կոմիտեյի կազմի մեջ: Յեթե մեզ մոտ կուսակցական կազմակերպությունների ընտրությունները տեղի ունենան ստույգ սահմանված ժամկետներին, ապա դժվարություն չի առաջ գա այն բանից, վոր մարդ 2—3 ամիս մեա չընտրված: Նա կկատարի քարտուղարի պարտականությունները, բայց կուսակցական կոմիտեյի անդամ չի լինի, իսկ առաջիկա կոնֆերենցիայում կարող ե ընտրվել կուսակցական կոմիտեյի մեջ: Մեզ մոտ այժմ այնպես ե պատահում, վոր կուսակցական ղեկավարը կուսակցական կոմիտեյի անդամ ե դառնում այս կամ այն կուսակցական պոստն ստանալու հետ միաժամանակ: Այդ բնով պարտադիր չե: Մինչև կոնֆերենցիան նա քարտուղարի պարտականությունները կարող ե կատարել առանց կուսակցական կոմիտեյի անդամ լինելու:

Հաջորդ ղեկողությունը: Մեզ մոտ կոոպտացիան վորոշ չափով կապված ե յեղել կադրերի հոսունության, աշխատողների հաճախակի տեղափոխությունների հետ:

Հանդես յեկող ընկերներն այստեղ խոսում եյին կադրերով «աղքատ» լինելու մասին, վորն, իբր թե, նրանց հարկադրում ե մշտապես վերախմբավորումներ և մարդկանց տեղափոխություններ կատարել: Նրանք մոռանում են, վոր նոր կադրերի առաջըաչման համար ղեկերվներ ու հնարավորություններ մենք բացառիկ կերպով շատ ունենք: Դուք տեսեք, թե մեզ մոտ ինչպես արագ են աճում կուսակցական և անկուսակցական մարդիկ, նայեցեք ստախանովականե-

րի, ասենք վոչ միայն ստախանովականների, աճածներ: Վերցրեք Կարմիր բանակի հրամանատարների և արդյունաբերության աշխատողների կանանց շարժումը, հիշեցեք վերջերս տեղի ունեցած համամիութենական խորհրդակցությունները: Իրենց յեյուլթյունի պայծառության, հյուլթալիության, լիարժեքության իմաստով, քաղիտացիայի նոր ձևերի ու նոր մեթոդների ընտրության իմաստով, ճառերի թեմաների, բովանդակության ու ձևի հարստությամբ նրանցից շատերը, ադնիվ խոսք, կծալեն ու դրպանը կղենն մեր վորոշ յերգվյալ ու խունացած քաղիտատորներին: Մեր շուրջը կան անթիվ քանակությամբ մարդիկ, մարդիկ չափազանց շատ են, այնպիսի մարդիկ, վորոնք վաղուց արդեն սպասում են առաջըաչման, բայց մենք նրանց չենք տեսնում մեզ մոտ ղեմնիրատիլի պակասության հետևանքով, պակաս, վորը մեզ խանգարում ե տեսնել նոր մարդկանց, և շատ մարդիկ մեզ մոտ լճանում են, իսկ լճանալով և մոռացության տրվելով՝ նրանք ղժդոհների ղեկերվ են դառնում մեր կուսակցության ներսում: Այս տեսակետից, գաղտնի քվեարկության անցնելը, մեր կուսակցական կազմակերպությունների իսկական բնորականության անցնելը կողնի մեզ վեր հանելու կուսակցական կադրերի այն հսկայական ղեկերվը, վոր մենք ունենք: Դեռ Լենինը, այն ժամանակներում, յերբ մենք աշխատողների կադրեր իսկապես քիչ ունեյինք, ասում եր, վոր հարկավոր ե պատժել նրանց, ովքեր ասում են, թե մենք կադրեր քիչ ունենք:

Միքանի խոսք աղիտացիայի մասին: Այստեղ ընկերները ճիշտ եյին ասում, վոր մեր աղիտացիան գլխավորապես ընդգրկում ե առաջավոր բանվորներին, առանձին կուլտուրնություններ: Նա բնավ չի ընդգրկում այն մարդկանց հսկայական շերտերը, վորոնք պատրաստ են մեզ սղնելու, ամեն բոպե պատրաստ են արձագանգելու և լինելու մեր բարեկամները, լինելու վոչ-կուսակցական բոլչեիկներ: Յես այստեղ նկատի ունեմ ինտելիգենցիային, ծառայողներին, անային տնտեսուհիներին և վոչ միայն նրանց: Պետք ե ուղղակի ասել, վոր մենք աղիտացիոն աշխատանքով չենք ընդգրկում նույնիսկ խոշոր ձեռնարկությունների բոլոր

բանվորներին, իսկ դուռը ում աշխատում ենք կոլտնտեսու-
թյուններին միայն մի մասում: Մենք ունենք կոլտնտեսու-
թյուններ, վորտեղ չըջանային դեկամարները լինում են
տարին 2—3 անգամ, իսկ կան շատ կոլտնտեսություններ,
մեծ մասամբ թույլ—և դրանումն է գլխավոր վտանգը—
խուլ անկյուններ, ուր վոչ վոք չի այցելում, վորովհետե
նրանցից ձեռք են քաշել: Այդ բացարձակապես սխալ է,
պետք է ուժեղ կերպով աշխատել հենց այն բանվորների,
կոլտնտեսականների, ծառայողների և թայլ աշխատողների
մեջ, վորոնք դեռ բավարար չափով ընդգրկված չեն մեր
քաղաքական աղդեցությամբ:

Մեր ագիտացիայի բովանդակությունը հաճախ ուղղակի
և անկեղծորեն չի պատասխանում բանվորների առաջադրած
հարցերին: Մեր յուրաքանչյուր միջոցառման կասրակցու-
թյամբ մենք ստանում ենք մեծ թիվով հարցեր ու արձա-
դանդներ, կուսակցական կոմիտեներում կազմում են այդ
հարցերի ցուցակներ, բայց հաճախ այդ հարցերին չեն
պատասխանում, խուսափում են դժվար հարցերին պատաս-
խանելուց: Այդ ճիշտ չէ, մեր ագիտացիան պետք է լինի
ճշմարտացի, մեր ագիտացիան պետք է սրատասխանի բան-
վորների բոլոր հարցերին և առանց ուշադրության, առանց
պատասխանի չթողնի դրանք, վորովհետե յեթե մենք չպա-
տասխանենք, ապա մեր փոխարեն վորեւե մեկը կպատաս-
խանի,—«սուրբ տեղը դատարկ չի մնա»:

Յեվ, վերջապես, մեր ագիտկոլեկտիվների հարցը, վո-
րոնց աշխատանքը չափազանց մոռացության է տրված և յե-
րեսի վրա յե թողնված: Նրանք նույնպես սպասարկում են
գլխավորապես Փարբիկա-դործարանային ձեռնարկություն-
ներին: Իսկ ինչ վերաբերում է այնպիսի ագիտատորներին,
վորոնք աշխատեն ընակվարձկոռպներում, ԲՈՒՀ-
երում, ու ԲՏՈՒՀ-ներում, ծառայողների, ինտելիգենցիայի
մեջ, այս բանին մեր կուսկազմակերպությունները դեռ չեն
հասել: Անհրաժեշտ է ունենալ մարդկանց նաև այդպիսի
կադրեր: Այստեղ մեր հնարավորությունները բացառիկ են:
Ամեն ինչ մեր ձեռքումն է գտնվում—թե՛ ռադիոն, թե՛ կի-

նոն, թե՛ թերթերը, թե՛ ստանան դիտե՝ ագիտացիայի
վորքա՛ն միջոցներ:

Մենք ողտադործո՞ւմ ենք արդյոք այդ միջոցները:
Միանգամայն անբավարար չափով: Խնդիրն այն է, վոր
մենք կանոնավորենք այդ աշխատանքը, և դա չափազանց
լուրջ դործ է:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՈՅՄ-Ի ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ՝ ՆՈՐ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄՈՎ ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ՅԵՎ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

Համ և (բ) և Կենտրոնի պլենումը բանաձևվեց
ընկեր ՎԻՍՆՈՎԻ զեկուցման առթիվ՝
ընդունված 1937 թ. փետրվարի 27-ին

ԽՍՀ Միութեան նոր Սահմանադրութիւնը մտցնելը շրջադարձ եւ նշանակում յերկրի քաղաքական կյանքում: Այդ շրջադարձի ելութիւնն եւ ընտրական սխառմի հետագա գեմոկրատացումը՝ խորհուրդների վոչ լիովին համաար ընտրութիւնները համաարով, բաղմաստիճանը՝ ուղղակի-ով, բացը՝ փակով փոխարինելու իմաստով:

Յեթե նոր Սահմանադրութիւնը մտցնելուց առաջ գո-յութիւն ունեյին ընտրական իրավունքի սահմանափակում-ներ պաշտամունքի սպասավորների, նախկին սպիտակ-գլար-դիականների, նախկին մարդկանց եւ հանրագուտ աշխա-տանքով չգրադվող անձերի համար, ապա նոր Սահմանա-դրութիւնը դէն եւ նետում ընտրական իրավունքի ամեն մի սահմանափակում քաղաքացիների այդ կատեգորիաների համար, ընդհանուր դարձնելով դեպուտատների ընտրու-թիւնները:

Յեթե առաջ դեպուտատների ընտրութիւնները համա-ար չեյին, քանի վոր գոյութիւն ունեյին ընտրութիւննե-րի տարրեր նորմաներ քաղաքային եւ գյուղական բնակչու-թյան համար, ապա այժմ ընտրութիւնների համաարու-թիւնը սահմանափակելու անհրաժեշտութիւնը վերացված եւ, եւ բոլոր քաղաքացիներն իրավունք ունեն համաար հի-մունքներով մասնակցելու ընտրութիւններին:

Յեթե առաջ Խորհրդային իշխանութեան միջին ու բար-ձր որդանների ընտրութիւնները բաղմաստիճան եյին, ա-պա այժմ, ըստ նոր Սահմանադրութեան, բոլոր խորհուրդ-ների ընտրութիւնները՝ սկսած գյուղականներից ու քաղա-քայիներից մինչե Գերագույն Խորհուրդը, կատարելու յեն քաղաքացիներն անմիջականորեն ուղղակի ընտրութիւնների միջոցով:

Յեթե առաջ խորհուրդների համար դեպուտատների ընտրութիւնները կատարվում եյին բաց քվեարկութեամբ եւ

ցուցակներով, ապա այժմ դեպուտատները ընտրութեանն էրի ժամանակ քվեարկութեանը լինելու յե դադարի և վոչ թե ցուցակներով, այլ ըստ ընտրական շրջանների առաջադրովոյ առանձին թեկնածութեանները:

Վերջապես, Սահմանադրութեանը մտցնում ե համաժողովրդական հարցում (ռեֆերենդում):

Ընտրական սիստեմի այդ փոփոխութեանները նշանակում են խորհրդային որդանները նկատմամբ մասսաների ունեցած վերահսկողութեան ուժեղացումը և մասսաների առաջ խորհրդային որդանների ունեցած պատասխանատվութեան ուժեղացումը:

Գաղտնի քվեարկութեամբ ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունքը մտցնելու հետեանքը կլինի մասսաների քաղաքական ակտիվութեան հետագա ուժեղացումը, աշխատավորների նոր խավերի ներգրավումը պետութեան կառավարմանը: Դրանով իսկ պրոլետարիատի դեկտատուրան դառնում ե բանվոր դասակարգի կողմից հասարակութեան պետական ղեկավարման ամբլի ձևուն, և հետեաբար ամբլի հզոր սիստեմ, բանվոր դասակարգի դեկտատուրայի բազան ընդարձակվում ե, նրա հիմքն ամբլի հաստատուն ե դառնում:

Այդ շրջադարձը կատարելապես գինլած դիմափոքելու համար՝ կուսակցութեան այդ շրջադարձի դուրս պետք ե կանգնի և լիակատար չափով ապահովի իր ղեկավար դերը յերկրի գերադույն որդանների առաջիկա ընտրութեանները ժամանակ:

Պատրաստ են արդյոք կուսակցական կազմակերպութեաններն այդ տեսակ ղեկավարման համար:

Ի՞նչ ե պահանջվում կուսակցութեանից, վորպետի նա կարողանա կանգնել այդ շրջադարձի դուրս, նոր, մինչև վերջը դեմոկրատական ընտրութեանների գլուխ:

Դրա համար պահանջվում ե, վոր կուսակցութեան ինքն անցկացնի հետեողական դեմոկրատական պրակտիկա, վոր նա ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջն անցկացնի դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքները, ինչպես այդ պահանջում ե կուսակցութեան կանոնադրութեանը, վոր նա ինքն ունենա այն անհրաժեշտ պայմանները, վորոնց

չնորհիվ կուսակցութեան բոլոր որդաններն ընտրովի լինեն, վոր քննադատութեանը և ինքնաքննադատութեանը դարդանան լիակատար չափով, վոր կուսակցական մասսայի առջև կուսակցական որդանների պատասխանատվութեանը լիակատար լինի և վոր ինքը՝ կուսակցական մասսան լիովին ակտիվացվի:

Կարելի՞ յե արդյոք տեսլ, թե կուսակցական բոլոր կազմակերպութեաններն արդեն պատրաստ են կատարելու այդ պայմանները, թե նրանք արդեն լիովին վերակառուցվել են դեմոկրատական ձևով:

Դժբախտաբար լիակատար վստահութեամբ չի կարելի տեսլ այդ:

Այդ մասին ե ասում կուսակցութեան կանոնադրութեան և ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների խախտման պրակտիկան, վոր դոյութեան ունի միքանի կազմակերպութեաններում:

Վորո՞նք են այդ խախտումները:

Կուսակցական որդանների ընտրականութեանը, վորը սահմանված ե կուսակցութեան կանոնադրութեամբ, միչաբք կազմակերպութեաններում խախտվել ե: Կուսկազմակերպութեանները չեն պահպանում կուսակցական որդաններ ընտրութեանների այն ժամկետները, վորոնք սահմանված են կուսակցութեան կանոնադրութեամբ: Լայն չափով տարածվել ե զանազան ղեկավար աշխատողներին վորպես շրջկոմների, քաղկոմների, յերկրկոմների, մարդկոմների, ազգային կոմկուլոնների կենտկոմների պլենումների անդամներ կոոպտացիայի յենթարկելու վոչնչով չարդարացվող պրակտիկան:

Վերադառ կուսակցական որդանների կողմից կուսակցական կոմիտեների քարտուղարներին հաստատելու այն կարգը, վորը սահմանված ե կուսակցութեան կանոնադրութեամբ, միչաբք կուսկազմակերպութեաններում փաստորեն վերածված ե նշանակման սիստեմի: Կուսկոմների քարտուղարների հաստատումը հաճախ տեղի յե ունենում նախքան նրանց ընտրվելը տեղական կուսկազմակերպութեաններում, իսկ դործնականում դրա հետեանքն ե լինում այն, վոր տե-

ղեկան կուսկաղմակերպությունները հնարաւորություն չեն ունենում քննարկելու հանձնարարովոյ աշխատողի թեկնածությունը:

Ընտրական պաշտոններում հաստատելը և աշխատանքից հեռացնելը հաճախ տեղի յե ունենում կուսորդանքներ հարցման կարգով ընդունված վերոշումների միջոցով և առանց կուսակցական կոմիտեյի պլենումին հանձնարարելու նոր աշխատողներ թեկնածությունները, ինչպես և առանց այս կամ այն կուսակցական ղեկավարի հեռացման դրդապատճառները կուսկաղմակերպություններին բացատրելու:

Ինչ վերաբերում է կուսորդանքների ընտրություններին, ապա մինչև այժմ ել դոյություն ունի մի պրակտիկա, վորի համաձայն թեկնածուներ ջուցակների քննարկումը տեղի յե ունենում միմիայն նախնական խորհրդակցություններում, ավաըների խորհուրդներում, պատգամավորությունների ժողովներում, ըստվորում, վորպես կանոն, թեկնածությունների շուրջը հենց պլենումներում ու կոնֆերենցիաներում վիճաբանություններ չեն բացվում, քվեարկությունը կատարվում է ցուցակով և վոչ անձնապես, ու այդպիսով ընտրական պրոցեսուրան հասարակ ձևականության է վերածվում:

Դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքների խախտման այս բոլոր փաստերը վնաս են հասցնում կուսակցությանը, վորովհետև դրանք արդելակում են կուսակցության անդամների ախտիւթության աճումը, մեր կուսակցության կյանքում քաղաքական հատուկ նշանակություն ունեցող ախտիւթ վին զրկում են ղեկավար աշխատանքին մասնակցելու հնարաւորությունից, կուսակցության անդամներին զրկում են կուսորդանքների զործունեյությանը վերահսկելու իրենց որինական իրավունքներից և դրանով իսկ խախտում են ղեկավարների ու կուսակցական մասսաների ճիշտ փոխհարաբերությունները:

Այդպիսի պրակտիկայի ցայտուն որինակներ են հանդիսանում վերջին ժամանակներս Համկ(բ) Կենտկոմի կողմից հայտնաբերված այն փաստերը, վորոնք ցույց են տալիս կուսակցական-քաղաքական աշխատանքի ազդակող կերպով անուշադրության մատնված լինելը Ազով-Սեծո-

վյան յերկրկոմում, Կիեվի մարզկոմում և Ուկրաինայի Կ(բ) Կենտկոմում և այլ կուսկաղմակերպություններում, վորոնք արածհայտվում են կուսակցության կանոնադրության ու դեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքների կոպիտ խախտումներով՝ կուսորդանքների ընտրականությունից հեռանալու և կոոպտացիայի անհանդուրժելի պրակտիկան մտցնելու իմաստով:

Համկ(բ) Կենտկոմի պլենումն ընդգծում է, վոր Կիեվի մարզկոմում ու Ազով-Սեծովյան յերկրամասում հայտնաբերված սխալ ղեկավարման որինակները յեղակի չեն, աջ այս կամ այն չափով հատուկ են բոլոր յերկրային ու մարզային կուսկաղմակերպություններին:

Համկ(բ) Կենտկոմի պլենումը գտնում է, վոր այդ և դրանց նման թերությունների վերացումն այն անհրաժեշտ պայմանն է, առանց վորի չեն կարող իրադործվել կուսակցության այն նոր խնդիրները, վորոնք առաջ են յեկել յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած չրջադարձի փաստի կապակցությամբ, նոր Սահմանադրության ընդունման ու դադանի քվեարկությամբ ընդհանուր, հալասար և ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա յերկրի դերագույն որդանների առաջիկա ընտրությունների կապակցությամբ:

Այդ պատճառով անհրաժեշտ է վերակառուցել կուսակցական աշխատանքը, հիմք ունենալով կուսակցության կանոնադրության պահանջած ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների անպայման ու լիակատար կենսագործումը:

Համկ(բ) Կենտկոմի պլենումն անհրաժեշտ է համարում իրականացնել և պարտավորեցնում է բոլոր կուսկաղմակերպություններին՝ կենսագործել հետևյալ միջոցառումները.

1. Վերացնել կուսկոմիտեներում վորպես անդամներ կոոպտացիայի յենթարկելու պրակտիկան և վերականգնել կուսկաղմակերպությունների ղեկավար որդանների ընտրականությունը՝ կուսակցության կանոնադրության համապատասխան:

2. Սրդեղել կուսորդանքների ընտրությունների ժամանակ ցուցակներով քվեարկելը: Քվեարկումը կատարել ըստ

առանձին թեկնածու թյունների, ընդամենն պահպանելով կուսակցության բոլոր անդամների համար թեկնածուներին մերժելու և նրանց զննադատելու անսահմանափակ իրավունք:

3. Կուսորդանների ընտրությունների համար սահմանել թեկնածուների փակ (զադանի) քվեարկություն:

4. Բոլոր կուսկազմակերպություններում անցկացնել կուսորդանների ընտրություններ, սկսած սկզբնական կուսկազմակերպությունների կուսկոմիտեներից և վերջացրած՝ յերկրային, մարզային կոմիտեներով ու ազգային կոմկուսների կենտրոններով, առարտելով ընտրությունները վոչ ուչ մայիսի 20-ից:

5. Պարտալորեցնել բոլոր կուսկազմակերպություններին՝ կուսակցության կանոնադրության համապատասխան խտրով պահպանել կուսորդանների ընտրությունների ժամկետները. սկզբնական կուսկազմակերպություններում—տարին մեկ անգամ, չրջանային ու քաղաքային կազմակերպություններում—տարին մեկ անգամ, մարզային, յերկրային ու հանրապետական կազմակերպություններում—մեկ և կես տարին մեկ անգամ:

6. Սկզբնական կուսկազմակերպություններում ապահովել համադրածարանային ժողովներում կուսկոմներ ընտրելու կարգի խիստ պահպանումը, թույլ չտալով ժողովների փոխարինումը կոնֆերենցիաներով:

7. Լիկվիդացիայի յենթարկել ընդհանուր ժողովները փաստորեն վերացնելու և ընդհանուր ժողովները ցեխային ժողովներով ու կոնֆերենցիաներով փոխարինելու այն պրակտիկան, վոր գոյություն ունի մի շարք սկզբնական կազմակերպություններում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

62

ԶԵԿՈՒՅՈՒՄ ՀԱՄԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ՝ 1937 ԹՎԻ ՓԵ-

ՏԸՐՎԱՐԻ 26-ԻՆ

Շրջադարձը յերկրի քաղաքական կյանքում և մեր խնդիրները 5

Կուսակցական որգանների ընտրականության խախտումն անհամատեղելի յե բոլշևիզմի կազմակերպական սկզբունքների հետ 12

Ներկուսակցական դեմոկրատիան կուսակցական կյանքի անխախտ որենքն ե 21

Վերացնել այն ամենը, ինչ վոր խանգարում ե կուսակցական ակտիվի աճմանը 28

ԸՆԿԵՐ ԺԳՄՆՈՎԻ ՅԵԶՐԱՓԱԿՄԱՆ ԽՈՍՔԸ ՀԱՄԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ

ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ՝ 1937 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 27-ԻՆ 33

ՀԱՄԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱԶԵՎՆ ԸՆԿԵՐ ԺԳՄՆՈՎԻ

ԶԵԿՈՒՅՄԱՆ ԱՌԹՎՎ՝ ԸՆԴՈՒՆՎԱՄ 1937 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 27-ԻՆ 40

Թարգմ. Յե. Տ.-Մինասյան
Խմբագիր. Լ. Պապյան
Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան
Սրբագրել է Ռ. Վարդապետյան
Կոնտրոլ սրբագրել է Լ. Արսվյան

Գլավխիտի լիազոր № Կ. 2541 հրատ. № 358
Պատվեր № 247, տիրաժ 5000
Հանձնված է արտադրության 17/XI 1939 թ.
Ստորագրվել է տպագրելու 26/XI 1939 թ.
Դինը 50 Կ.

Քաղաքական գրականության պետական հրատարակչության տպարան,
Յեթևան, Ալլահվերդյան № 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0187024

ԳԻՆԸ 50 Կ.

А. А. ЖДАНОВ

**ПОДГОТОВКА ПАРТИЙНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ К ВЫБОРАМ
В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ СССР ПО НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ
СИСТЕМЕ И СООТВЕТСТВУЮЩАЯ ПЕРЕСТРОЙКА
ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ**

Доклад на Пленуме ЦК ВКП(б)

26 февраля 1937 г.

Государственное издательство политической литературы
Ереван, 1939